

Klass: Magnoliopsida (tvåhjärtbladiga blomväxter), **Ordning:** Malpighiales (malpigiaordningen), **Familj:** Violaceae (violväxter), **Släkte:** *Viola* (violer), **Underart:** *Viola rupestris subsp. relicta* - lappviol **Synonymer:** *Viola rupestris relicta*, *Viola rupestris ssp. relicta*

Kännetecken

Lappviol är en flerårig, 4–7 cm hög ört med blå blommor. Bladen är rundade, naggade och gröna på båda sidor. Blommorna har smala, blåliga kronblad varav det nedersta är grunt urnupet med en liten udd i mitten av urnypningen. Arten skiljs från sandviol, *ssp. rupestris* genom att nedersta kronbladet är annorlunda att sandviolens blad oftast är större och lila på undersidan. Lappviol blommar normalt i juli.

Utbredning och status

Lappviol är känd från 13 lokaler i de nordliga lappmarkerna. Lokalerna är belägna inom två väl åtskilda områden, dels fyra närliggande fjäll i mellersta Lule lappmark, dels 9 fjäll i Torneträskområdet, främst på Torne träsks nordsida. I Norge förekommer lappviolens spridd från Bodö i Nordland till Nordkap i Finnmark (liknande former finns även i Dovre-området). I Finland är den känd från ett område i nordligaste Enare lappmark och Kuusamo. Lappviolens är ej känd utanför Norden.

Ekologi

Lappviol växer på kalkhaltig mark i sydbranter, rasmarker, kalkklippor och vittringsgrus. Främst förekommer den i lågalpin och subalpin region. Ofta växer den tillsammans med andra rödlistade arter.

Hot

Inga aktuella hot förekommer mot lappviolens.

Åtgärder

Lappviolens förekomster i Lule lappmark ligger inom Padjelanta nationalpark. Det vore önskvärt att några av dess lokaler i Torne lappmark blev skyddade, exempelvis Lullehatjärro, Vakketjåkka och/eller fjällen norr om Riksgränsen. Lappviol bör övervakas av floravaktare för kontroll av eventuella förändringar. De förekomster för vilka aktuella uppgifter saknas bör återinventeras.

Övrigt

Lappviol omfattas av EU´s habitatdirektiv bilaga 2 vilket innebär att arten ska skyddas i nätverket Natura 2000. Utländska namn – NO: Kalkfiol, DK: Laplands-Viol, FI: Pahtahietäorvokki.

Naturvård

Konventioner: Habitatdirektivets bilaga 2, Habitatdirektivets bilaga 4

Fridlysning: Fridlyst enligt Artskyddsförordningen (SFS 2007:845), enligt paragraf: 7. Bestämmelsen gäller hela landet

Litteratur

- Björkman, G. 1939. Kärnväxtfloran inom Stora Sjöfallets nationalpark, jämte angränsande delar av norra Lule lappmark. *Kungl. Svenska Vetenskapsakademiens Avhandlingar i Naturvårdsärenden No 2*.
- Bringer, K.-G. 1962. Kärnväxtfloran i en serie sydexponerade branter och brantavschnitt på fjället Vakketjåkko, Torne Lappmark, samt några iakttagelser rörande sydväxtbergssfloras ståndortekologi. *Bot. Not.* 115: 318–342.
- Jakobsson, A. 1997. Sällsynta fjällväxter i Torne lappmark. *Examensarbete på Biologisk-Geovetenskaplig linje*. Stockholms Universitet.
- Jalas, J. 1950. Zur Kausalanalyse der Verbreitung einiger nordischen Os- und Sandpflanzen. *Ann. Bot. Soc. Zool. Bot. Fenn. Vanamo*, 24:1.
- Nordal, I. & Jonsell, B. 1998. A phylogeographic analysis of *Viola rupestris*: three post-glacial immigration routes into the Nordic area? *Botanical Journal of the Linnean Society* 128: 105–122.
- Selander, S. 1950. Floristic Phytogeography of South-Western Lule Lappmark I-II. *Acta Phytogeographica Suecica* 27–28.
- Väre, H. 1997. Pahtahietorvokki. I. Rytteri, T. & Kettunen, T. (red.) *Uhanalaiset Kasvimme*. Helsingfors.

Författare

Mora Aronsson 1996. ©ArtDatabanken, SLU 2005.